

Národní konvent o EU

Kulatý stůl „Pracovní mobilita v EU“ 1. 4. 2016

Podklad Svazu průmyslu a dopravy ČR

Mobilita v EU je důležitá pro podniky, pracovníky, spotřebitele, občany

Volný pohyb pracovníků, svoboda usazování a volný pohyb služeb jsou základní zásady vnitřního trhu Unie, které jsou zakotveny ve Smlouvě o fungování Evropské unie. Uplatňování těchto zásad Unie dále rozvíjí s cílem zaručit rovné podmínky pro podniky a dodržování práv pracovníků.

Svaz průmyslu a dopravy ČR (dále jen „Svaz“) proto chápe koncept spravedlivé mobility zakotvený v nové agendě Evropské komise jako dodržování těchto práv zakotvených ve Smlouvě o fungování EU. Svaz přistupuje k mobilitě pozitivně, nepovažuje ji za nucenou a nedobrovolnou a podporuje koncept cirkulace mozků, talentů a dovedností v EU.

Ekonomika EU začala opět pomalu růst. Od poloviny roku 2013 zůstává míra nezaměstnanosti v EU poměrně stabilní. Míra nezaměstnanosti mládeže je však stále vysoká, a Evropa se potýká zejména s dlouhodobou nezaměstnaností.

Situace si žádá mobilizaci všech opatření a nástrojů na zvýšení otevřenosti a dynamiky evropských trhů práce, lepší sladění poptávky a nabídky a posílení pracovní mobility uvnitř EU. Větší mobilita uvnitř EU rozšíří možnosti zaměstnání a zaměstnavatelům pomůže lépe a rychleji zaplnit volná místa.

Nové formy mobility a změny v technologiích pro sdílení údajů o volných pracovních místech a využívání mnoha různých kanálů pro nábor uchazeči o zaměstnání i zaměstnavateli, rostoucí úloha zprostředkovatelů na trhu práce, ale i rostoucí počet pracovníků pevně odhodlaných přestěhovat se za prací do zahraničí přivedly Komisi ke **komplexní revizi fungování Evropského portálu pracovní mobility EURES**.

Poskytování služeb a vysílání pracovníků

Volný pohyb služeb zahrnuje právo podniků poskytovat služby v jiném členském státě, do kterého mohou dočasně vyslat vlastní pracovníky, aby tam tyto služby poskytovali. **Pro účely vysílání pracovníků je třeba odlišit tento volný pohyb od volného pohybu pracovníků, který přiznává každému občanovi právo svobodně se stěhovat do jiného členského státu, aby tam pracoval a za tímto účelem pobýval, a chrání jej před diskriminací, pokud jde o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné pracovní podmínky, ve srovnání se státními příslušníky uvedeného členského státu.**

Směrnice 96/71/ES účinný a praxí prověřený nástroj

S ohledem na pracovníky dočasně vyslané k výkonu práce za účelem poskytování služeb v jiném členském státě, než je stát, v němž obvykle vykonávají svou práci, směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES stanoví základní soubor jasně definovaných pracovních podmínek, které musí dodržovat poskytovatel

služeb v členském státě, do kterého jsou pracovníci vysláni, aby byla zajištěna minimální ochrana dotčených vyslaných pracovníků.

Prováděcí směrnice 2014/67/EU pro účinné prosazování směrnice

Zjištěné nedostatky při provádění směrnice 96/71/ES, a to zejména pokud jde o málo efektivní administrativní spolupráci mezi členskými státy, nedostatečnou výměnu informací a nízkou míru vymahatelnosti, přivedly Evropskou komisi k rozhodnutí vypracovat návrh tzv. prováděcí směrnice, která by měla tyto nedostatky odstranit. Vyjasnění a zlepšení sledování vysílání ze strany příslušných orgánů, a zejména posílení úlohy a spolupráce úřadů inspekce práce, by mělo zvýšit právní jistotu a poskytnout užitečný nástroj v boji proti obcházení platných předpisů.

Cílená revize rozdělí Evropu a přinese podnikům právní nejistotu

Komise přichází s návrhem KOM(2016) 128 ze dne 8. 3. 2016 na novelizaci směrnice 96/71/ES a slibuje, že novela bude komplementární k tzv. prováděcí směrnici 2014/67/EU, synergická se strategií vnitřního trhu, investičním plánem pro EU a nově vytvořenou platformou pro nedeklarovanou práci. Slibuje více transparentnosti a uživatelských výhod pro malé a střední podniky a provázanost s připravovaným *Dopravním balíčkem*, který by měl ošetřit podmínky pro mobilní pracovníky.

Jisté je, že předložený návrh nadlouho rozdělí Evropu, zvýší náklady a právní nejistotu vysílajícím podnikům.

Diskusní otázky

1. Zaručuje současný rámec vysílání pracovníků zemí EU dostatečné sociální a mzdové standardy? V jaké oblasti by mohlo dojít ke zlepšení? Jaké oblasti jsou naopak již příliš svazující?

Svaz považuje směrnici 96/71/ES za účinnou a splňující svůj účel nevytvářet administrativní zátěž, neomezovat potenciál podniků vytvářet nová pracovní místa a současně chránit vyslané pracovníky. Směrnici považuje za vyváženou a staví se od počátku proti její revizi.

Svaz pozitivně přijal prováděcí směrnici 2014/67/EU, neboť nedostatečné prosazování oslabuje účinnost předpisů Unie, které se na tuto oblast vztahují. Podpořil proto úzkou spolupráci mezi Komisí a členskými státy, regionálními a místními orgány. Zdůraznil důležitost role inspektorátů práce a zapojení sociálních partnerů.

2. Představuje současný systém vyslaných pracovníků reálný tlak na mzdovou úroveň v cílových zemích? Děje se tak i u jiných typů zahraničního zaměstnávání? Jak podobné dopady omezit a přitom netvořit nové překážky v pohybu pracovníků uvnitř EU?

Smlouvou garantovaný volný pohyb pracovníků přiznává každému občanovi právo svobodně se stěhovat do jiného členského státu, aby tam pracoval a za tímto účelem pobýval, a chrání jej před diskriminací, pokud jde o zaměstnávání, odměnu za práci a jiné pracovní podmínky, ve srovnání se státními příslušníky uvedeného členského státu.

Pokud jde o vysílání pracovníků, jde v podstatě o vysílání služby přes hranice. Tedy o umístění určitého produktu na zahraničním trhu za tržních podmínek. Vysílání pracovník je nositel této služby po omezenou dobu na území jiného členského státu než státu, ve kterém obvykle pracuje. Zůstává v zaměstnaneckém poměru u podniku z vysílající země a má omezený kontakt s jejím trhem práce. Z toho důvodu směrnice 91/76/ES zaručuje tomu odpovídající soubor minimálních standardů.

3. Průměrná mzda v zemích EHP s nejvyššími mzdami je desetkrát vyšší než v zemích s nejnižšími mzdami. Je možné při podobném rozpětí budovat vnitřní trh zboží a služeb bez překážek?

Současný démon sociálního dumpingu je jen maskování protekcionistického přístupu některých západních zemí EU. Rozdíly v ekonomické výkonnosti členských států nelze označovat za sociální dumping. V podstatě ani neexistuje definice sociálního dumpingu. Pokud by se tohoto uměle vytvořeného fenoménu EU chtěla vyvarovat, musely by kandidátské země vstupovat do EU až po plném završení konvergenčního procesu. Jak se chce EU vyrovnat se situací po rozšíření o země ze západního Balkánu?

Při různém stupni konvergence může nastat i opačný fenomén. Severské země by tedy měly v konečném důsledku snižovat odměnu svým vysílaným pracovníkům.

Příloha:

Stanovisko SP ČR k návrhu Evropského parlamentu a Rady KOM(2016) 128, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb

- Svaz průmyslu a dopravy ČR (dále jen „Svaz“) považuje směrnici 96/71/ES za účinnou a splňující svůj účel nevytvářet administrativní zátěž, neomezovat potenciál podniků vytvářet nová pracovní místa a současně chránit vyslané pracovníky. Směrnici považuje za vyváženou a staví se od počátku proti revizi směrnice.
- Svaz pozitivně přijal prováděcí směrnici 2014/67/EU, neboť nedostatečné prosazování oslabuje účinnost předpisů Unie, které se na tuto oblast vztahují. Podpořil proto úzkou spolupráci mezi Komisí a členskými státy, regionálními a místními orgány. Zdůraznil důležitost role inspektorátů práce a zapojení sociálních partnerů.
- Svaz ocenil oficiální postoj delegace České republiky v Bruselu, která nepodlehla protekcionistickým přístupům některých členských států pod rouškou sociálního dumpingu a ve formátu Visegrádské čtyřky (V-4) či v rámci širších aliancí podpořila poskytovatele služeb zejména z nových členských států.
- Svaz se ve svém stanovisku postavil proti návrhu zprávy europoslance Guillaumea Balase „*Sociální dumping v Evropské unii*“, která jde v mnohém nad rámec požadavků Komise a přináší destruktivní návrhy zejména pro dopravní sektor.
- Svaz od počátku nesouhlasí s výchozím principem, na kterém Komise staví svou revizi směrnice „*stejná mzda za stejnou práci na stejném místě*“, který není v praxi proveditelný.
- Svaz je překvapen postojem Komise, která ignorovala společný požadavek evropských sociálních partnerů návrh před zveřejněním konzultovat ve smyslu Smlouvy o fungování EU.
- Svaz zdůrazňuje, že návrh přinese zásadní zvýšení finančních nákladů poskytovatelů služeb (pro řadu z nich likvidační) a nepřiměřené administrativní zatížení, omezí poskytování služeb přes hranice a na dlouhou dobu uvede podniky do právní nejistoty.
- Svaz lituje, že Komise jde proti svému principu „*lepší a účelnější legislativy*“ a ve svém pracovním programu deklarované slibu, že se bude zabývat jen velkými věcmi a bude podporovat jen legislativní návrhy s vysokou mírou konsensu a perspektivou hladkého přijetí.
- Svaz doporučuje oběma komorám Parlamentu České republiky zvážit **test subsidiarity** a využití tzv. žluté karty.